

Uittreksel uit de notulen van de gemeenteraad
van 8 oktober 2021

Digitale ondertekening namens de gemeenteraad:

voorzitter,
Jo Libeer

algemeen directeur,
Kurt Parmentier

Aanwezig

Jo Libeer, voorzitter

Luc Defraye, Jan Seynhaeve, Hendrik Vanhaverbeke, Mathieu Desmet, Carlo De Winter, Geert Breughe, Lobke Maes, Stijn Tant, Marie De Clerck, Hendrik Libeer, Kevin Defieuw, Sofie Mol, Katleen Messely, Filip Daem, Joachim Naert, Joke De Smet, Henk Louf, Bas Surmont, Elyn Stragier, Heidi Craeynest, Charlotte Bonte, Lien Vanderjeugt, Jelle Stragier, Vicky Claeys, Inge Goemaere, Carine Quidousse, Tommy Vansteenkiste, Sander Deflo, Jessica Corty, Liese Vandoorne, gemeenteraadsleden
Kurt Parmentier, algemeen directeur

'Regionale onthardingsstrategie' voor Zuid-West-Vlaanderen

Feiten, context en argumentatie

Aanleiding - urgentie

Door de grote verhardingsgraad heeft water geen tijd om in de bodem te sijpelen en raakt het grondwater niet aangevuld. In droge en warme periodes ontstaat daardoor een watertekort. Bij intense regen leidt de hoge verharding dan weer tot overstromingen. Tijdens hittegolven kan het in verharde omgevingen zoals dorpskernen en stadscentra tot tien graden warmer zijn dan in de open ruimte. Regionaal is de verhardingsgraad nog groter (20,4%) tegenover gemiddeld 13,5% in Vlaanderen.

Ontharden is dus de boodschap om onze leefomgeving aan te passen aan de klimaat-effecten: we geven het water meer ruimte zodat het kan infiltreren, overtollig water wordt opgeslagen in bufferbekkens en er wordt plaats gemaakt voor groen om bij af te koelen. Ontharding leidt zo tot meer biodiversiteit, een aangename leefomgeving, bodemherstel, een betere luchtkwaliteit, ...

Context

In het beleidsplan 2020-2025 van Intercommunale Leiedal (Leiedal), goedgekeurd door de buitengewone algemene vergadering van 10 december 2019, werd als objectief opgenomen de regio te ontharden tot op het niveau van het Vlaams gemiddelde tegen 2040 en daarvoor een regionale onthardingsstrategie te ontwikkelen en te realiseren. Eind 2019 startte Leiedal in het kader van het strategisch project ZeroRegio met de

opmaak van deze regionale onthardingsstrategie. Op 11 december 2020 werd de draft van de regionale onthardingsstrategie voor de raad van bestuur van Leiedal gepresenteerd en verder verfijnd na overleg op diverse fora in het najaar van 2020 en het voorjaar van 2021: Vlaanderen, provincie West-Vlaanderen, Vlinter, IGORO (intergemeentelijk overleg rond ruimtelijke ordening),... Gaandeweg werd de strategie bijgesteld en verfijnd op basis van de aanvullingen, opmerkingen en vragen. Op 25 juni 2021 werd de regionale onthardingsstrategie goedgekeurd door de raad van bestuur van Leiedal.

De regionale onthardingsstrategie is zo het resultaat van GIS-analyses, literatuurstudies, ontwerpend onderzoek, werk- en infosessies, overleggen met verschillende groepen, het klimaatatelier en het participatief onthardingstraject dat in het voorjaar van 2020 werd georganiseerd. Het resultaat van dit traject werd in een studiebundel neergeschreven. De studiebundel kan functioneren als leidraad en inspiratiebron voor ontharding op lokaal en regionaal niveau. Er werd ook een folder opgemaakt met de belangrijkste doelstellingen en strategieën.

De regionale onthardingsstrategie is geen bindend maar een verbindend document: tussen sectoren en actoren - tussen doelstellingen en daden - tussen actie en beleid - tussen bedenkers en gebruikers - Om de strategie daadkracht te geven en samen tot uitvoering te brengen, wordt deze voorgelegd aan de 13 gemeentebesturen van de regio Zuid-West-Vlaanderen ter goedkeuring. Zo kan de regio zich scharen achter de doelstellingen omtrent ontharding tegen 2040.

Doelstelling

We moeten de manier waarop we met ruimte omgaan drastisch veranderen en onze leefomgeving aanpassen aan de gevolgen van de klimaatverandering. Dit kunnen we slechts realiseren door gelijktijdig in te zetten op volgende 2 sporen:

1. Zo min mogelijk bijkomende open ruimte aansnijden = de bouwshift
2. Reeds aangesneden ruimte weer open maken = de ontharding.

Met de regionale onthardingsstrategie becijferde Leiedal wat we moeten doen om de doelstelling - te ontharden tot op het niveau van het Vlaams gemiddelde - te realiseren: er zou regionaal 550 ha (of 18 m² per inwoner) moeten onthard worden om te kunnen dalen onder het Vlaams gemiddelde (o.b.v. data 2015). Mocht Zuid-West-Vlaanderen sneller verharder dan gemiddeld in Vlaanderen, zal een extra tandje moeten bijgestoken worden om deze doelstelling waar te kunnen maken.

Vlaanderen mikt met het lokaal energie- en klimaatpact op een ontharding van 1 m² per inwoner tegen 2030 (*cfr. beslissing van heden*). Aangezien de verhardingsgraad van Zuid-West-Vlaanderen de tweede hoogste is van Vlaanderen, wordt ernaar gestreefd om dit sneller te realiseren, namelijk tegen 2025. Regionaal komt dit neer op een ontharding van ca. 30 ha tegen 2025. Vanaf 2025 hoopt de regio de ontharding te kunnen versnellen door de komende jaren sterk in te zetten op een mentaliteitswijziging d.m.v. sensibilisering, pilootprojecten en proeftuinen.

Strategie

Naast het becijferen van de doelstelling werd in de regionale onthardingsstrategie onderzocht op welke manier deze doelstelling kan gerealiseerd worden.

Om gebiedsdekkend en gestructureerd te kunnen werken, werd de regio Zuid-West-Vlaanderen onderverdeeld in 6 typegebieden (publieke wegen, kernen, woonwijken, zones voor bedrijven en detailhandel, publieke voorzieningen en open ruimte). Deze typegebieden hebben elk een bepaald type bebouwing en bestemming. Naast grondige analyses werden voor deze typegebieden verschillende strategieën voor ontharding voorgesteld, gestaafd met goede voorbeelden, ontwerpend onderzoek en mogelijke acties. Deze strategieën kunnen als leidraad en inspiratiebron dienen om onthardingsprojecten op te starten en te realiseren. Het potentieel tot ontharding op regionale schaal werd voor de verschillende typegebieden via GIS-analyses geraamd en in kaart gebracht.

In de regionale onthardingsstrategie werd tot slot ook een actieplan opgenomen.

We willen als regio inzetten op volgende actiepunten om de strategie tot uitvoering te brengen:

- sensibiliseren
- huidige werking bijstellen
- bestaande en nieuwe middelen slim inzetten
- proeftuinen en pilootprojecten opzetten
- faciliteren en ontzorgen
- handhaven en monitoren.

Binnen deze regionale onthardingsstrategie zal Leiedal zowel werk maken van de ontharding in eigen projecten als potentiële subsidies zoeken die de realisatie van de regionale onthardingsstrategie kunnen ondersteunen en aanmoedigen. Indien gewenst kan Leiedal ook ondersteuning bieden aan gemeentebesturen bij de opmaak van eventuele subsidieaanvraagdossiers, de uitvoering van lokale onthardingsprojecten en de opmaak van hemelwater- en droogteplannen.

Vanuit een engagement om deze onthardingsstrategie ook op Wevelgems grondgebied toe te passen, wordt de regionale onthardingsstrategie ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd.

Vorige beslissingen

- Beslissing van de gemeenteraad van 8 oktober 2021: lokaal energie- en klimaatpact Vlaanderen.
- Beslissing van de gemeenteraad van 13 november 2020: goedkeuring van de regionale ruimtelijke energiestrategie en het 'regionaal energie- en klimaatactieplan'.
- Beslissing van het college van burgemeester en schepenen van 4 november 2020: goedkeuring van de regionale ruimtelijke energiestrategie en het 'regionaal energie- en klimaatactieplan' SECAP (Sustainable Energy and Climate Action Plan).
- Beslissing van de gemeenteraad van 8 november 2019: Leiedal - buitengewone algemene vergadering van 10 december 2019 - vaststellen mandaat vertegenwoordiger.

Bijlagen

- Regionale onthardingsstrategie - folder.
- Regionale onthardingsstrategie - studiebundel.

Hogere regelgeving

- Decreet lokaal bestuur, in het bijzonder artikel 40 en artikel 2.

Beslissing

Met eenparigheid van stemmen.

Artikel 1

Keurt de 'regionale onthardingsstrategie voor Zuid-West-Vlaanderen', die werd opgesteld door Intercommunale Leiedal, goed en engageert zich om deze op eigen grondgebied zo goed mogelijk toe te passen.

Artikel 2

Maakt het afschrift van deze beslissing over aan Intercommunale Leiedal, President Kennedypark 10, 8500 Kortrijk.